

بررسی عوامل مرتبط با رفتارهای مقابله ای با درد زایمان

ناهد گلمکانی^۱، بی بی مرضیه هاشمی اصل^{۲*}، دکتر سید علیرضا سجادی^۳،

دکتر منیره پورجوادی^۴

۱. مربی گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
۲. کارشناس ارشد مامایی، مرکز بهداشت ثامن، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
۳. استادیار گروه روان پزشکی، مرکز تحقیقات روان پزشکی و علوم رفتاری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
۴. استاد گروه زنان و مامایی، مرکز تحقیقات سلامت زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۳/۳۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۱/۸/۷

خلاصه

مقدمه: درد، تجربه ادراکی پیچیده ای است که تحت تأثیر عوامل روانی - اجتماعی گسترده ای قرار می گیرد. مقابله با درد زایمان به عنوان افکار و رفتارهای خاصی تعریف می شود که افراد از آنها برای اداره درد یا واکنش های عاطفی خویش به درد زایمان استفاده می کنند. با توجه به مطالعات محدود در این زمینه، مطالعه حاضر با هدف بررسی عوامل مرتبط با رفتارهای مقابله ای با درد زایمان انجام شد.

روش کار: این مطالعه همبستگی دو مرحله ای در سال ۱۳۹۰ بر روی ۱۲۰ زن باردار کم خطر ۳۶ تا ۴۰ هفته که جهت زایمان به بیمارستان ام البنین مراجعه کرده بودند، انجام شد. افراد به روش آسان انتخاب و پرسشنامه های اطلاعات فردی، سوابق مامایی و سبک زندگی را تکمیل کردند. این افراد تا شروع زایمان حقیقی پیگیری شدند، سپس در مرحله دوم نمونه گیری، از اتساع ۳-۵ سانتی متر تا زایمان، پرسشنامه مشاهده ای رفتار مقابله ای با درد زایمان، طی انقباضات رحمی و هر نیم ساعت یک بار (۱۲-۴ نوبت) تکمیل شد. روایی محتوای این پرسشنامه انجام و پایایی آن با آلفای کرونباخ سنجیده شد. داده ها پس از گردآوری با استفاده از نرم افزار آماری SPSS (نسخه ۱۶) و آزمون های آماری کراسکال والیس، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میزان p کمتر از ۰/۰۵ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها: میانگین سنی افراد مورد مطالعه، ۲۵/۱ سال با انحراف معیار ۴/۹ و در محدوده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال بود. بر اساس نتایج مطالعه، ۱۹ نفر (۱۶/۲٪) از افراد، دارای رفتارهای مقابله ای نامطلوب نسبت به درد زایمان، ۶۰ نفر (۵۰٪) دارای رفتارهای قابل قبول و ۴۱ نفر (۳۳/۸٪) دارای رفتارهای مطلوب بودند. نظر مادر درباره درد زایمان (۱۵٪ $p < 0/006$)، تجربه زایمان قبلی (۶٪ $p < 0/006$)، مدت زمان صرف شده جهت امور مذهبی (۱٪ $p < 0/001$)، طول فاز فعال مرحله اول (۱٪ $p < 0/001$)، میانگین شدت درد (۱٪ $p < 0/001$) و اضطراب در بدو ورود به مطالعه (۱٪ $p < 0/001$) با رفتارهای مقابله ای با درد زایمان ارتباط معناداری داشت.

نتیجه گیری: مقابله با درد دارای ویژگی هایی خاص و تأثیراتی گوناگون در روند زایمان بوده و این مقوله باید در اداره بالینی زانو، علاوه بر علائم فیزیولوژیک و آزمایشات کلینیکی، نیز گنجانده شود.

کلمات کلیدی: درد زایمان، زایمان، رفتار مقابله

* نویسنده مسئول مکاتبات: بی بی مرضیه هاشمی اصل؛ مرکز بهداشت ثامن، دانشگاه علوم پزشکی مشهد. تلفن: ۰۵۱۱-۳۶۸۰۸۸۰؛ پست الکترونیک: hashemiam881@mums.ac.ir